

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Εισαγωγή στην Κ.Δ. και ιστορία εποχής της Καινής Διαθήκης

Μάθημα 1 : Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη

Σωτήριος Σ. Δεσπότης

Θεολογική Σχολή

Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας

Α' μέρος Εισαγωγής : Γενική Εισαγωγή

1. Ιστορία της συγκρότησης του «κανόνα» της Κ.Δ.
2. Ιστορία του κειμένου (χειρόγραφου και έντυπου)
3. Χωρόχρονος συγγραφής εκάστου βιβλίου της «βιβλιοθήκης» της ΚΔ
 - Συγγραφέας
 - Πρώτοι Ακροατές (όχι αναγνώστες)
 - Χρόνος συγγραφής
 - Τόπος συγγραφής
 - Συνθήκες συγγραφής
 - Περιεχόμενο- Σύμβολα βιβλίου

Τι εστί Διαθήκη (Συν-θήκη;) Testament or covenant ???

- **Διαθήκη του Κυρίου** = η τελευταία αμετάκλητη θέληση του διαθέτη μιας κληρονομιάς;
- **Μπερίθ** (280 φορές < δεσμός) = σταθερή και επίσημη δέσμευση/ανάληψη ευθύνης ενός ισχυρού/κυρίου απέναντι σε υποτελή.
 - ❖ Ο πρώτος μονομερώς παραχωρεί σαλόμ (=ευημερία, αφθονία)
 - ❖ ο υπεξούσιος αναλαμβάνει να προσφέρει πίστη (πιστότητα) και υπακοή.

Μπερίθ

- Οριστική και Προστακτική
- Όρκος + αίμα
- Δείπνο + αλάτι
- Λίθινες στήλες
- χάρις, πίστις (πιστότητα, συνέπεια), έλεος,
- ειρήνη-σαλόμ

Μπερίθ Γιαχβέ

- Γιαχβέ: Πατέρας + **Μητέρα!** όχι μόνον Κύριος
- **Νυμφίος**
- Ελευθερωτής
- Ο Αμήν - Πολλές διαθήκες!
- Κατεξοχήν **Σινά** (απελευθέρωση – τροφοδοσία –καθοδήγηση [= Τορά] στη ζωή!)- 2Χ (Κύριος ὁ Θεός ἐλεήμων [...])
- Εκλογή- Πορεία στην έρημο (« εντατικό φροντιστήριο πίστεως») για να σωθεί ο κόσμος
- Η Βαβέλ της κρίσης!!!!
- ΑΝΑΜΝΗΣΗ- εν+θύμηση: Πάσχα + Πεντηκοστή! [Κουμράν = Καινή Διαθήκη;;;;]

Παλαιά ή Πρώτη Διαθήκη (Τανάχ);;

- **Ακυρώθηκε παντελώς; (Β' Κορ. 3+Εβρ.) :**
Υπερ-θέσεις + Κατάργηση τελετουργικών διατάξεων
- **Ποτέ δεν έζησε η Πρώτη Εκκλησία χωρίς την Π.Δ.**
Έζησε χωρίς την Κ.Δ! Σήμερα;;;;
- **Η Καινή περιέχεται ήδη στην Π.Δ. (Ιερεμίας, Ησαΐας)**
- **Συναγωγή + Εκκλησία:**
 - Διαφορά στην ερμηνεία: Ι. Χριστός
 - Διαφορά στην προτεραιότητα: αντί της Τορά οι Προφήτες.
 - Διαφορά και στον ορίζοντα: η Οικουμένη

Καινή διαθήκη

Νέος (new [;] Testament) + Καινός (ποιοτικά/εσχατολογικά «άλλος»)

- Η ΚΔ δεν ταυτίζεται καταρχήν με κάποιο βιβλίο αλλά με την καθιέρωση της Ευχαριστίας τη νύχτα της προδοσίας από τον Ι. Χριστό
- Βιώνεται από άνδρες και γυναίκες την Πεντηκοστή. Είναι εμπειρία/κοινωνία Θεού Αββά + «άλλων» ως αδελφών.
- Χωρίς το α' μέρος της θείας Λειτουργίας (την ακρόαση των Γραφών) το β' μέρος (η θεία Κοινωνία) καταντά μαγεία, αλλά και το α' μέρος χωρίς το β' στείρα φιλολογική συζήτηση (Σμέμαν)

Ανά-Γνωση: φιλολογικό γένος

- Μορφολογικά τα 27 βιβλία της Κ.Δ. παρουσιάζουν ποικιλία.

α) **21 Επιστολές** (2*7 [νεότερου αποστόλου !]+ 1*7 Καθολικών Επιστολών), σε αντίθεση προς την Π.Δ !

(Πρβλ. επτάδες επιστολών επιστολών Αποκ., Ιγνατίου ...)

β) **4 Ευαγγέλια,**

γ) **Πράξεις** (ο Λουκάς ως συνέχεια του Ευαγγελίου),

δ) **Αποκάλυψη** (δεν ακούγεται ποτέ στην ορθόδοξη Λατρεία!).

Ανά-Γνωση κατά σειρά αρχαιότητας

- α. Επιστολές του νεότερου αποστόλου + πρώην διώκτη (Παύλου 50-60 μ.Χ.). Αρχαιότερη: Α΄Θεσ. [Κόρινθος 50 μ.Χ.]
- β. Κατά Μάρκον (60 -70 μ.Χ.)
- γ. Κατά Ματθαίον (70-80 μ.Χ.)
- δ. Κατά Λουκάν-Πράξεις (70-80 μ.Χ.)
- ε. Κατά Ιωάννη- Καθολικές Επιστολές Ιωάννη, Αποκάλυψη (90-100 μ.Χ.)

Αμφισβήτηση

- Αμφισβητούμενη είναι η χρονολόγηση
(1) των υπολοίπων Καθολικών (Α'- Β' Πε., Ιακ.),
(2) Των λεγόμενων δευτερο- και τριτοπαύλειων
(3) των Ποιμαντικών (Τιτ.- Α' & Β' Τιμ.)
(4) καθώς επίσης και της Προς Εβραίους.
Στην έρευνα ως νεότερο κείμενο της Κ.Δ.
θεωρείται η Β' Πέτρου

Πλουραλισμός

- Όχι ένα αλλά τέσσερα Ευαγγέλια!
- Πότε έγινε η θεία Ευχαριστία (άζυμα ή ένζυμα;)
 - Δύο Πάτερ ημών!
- Θεώρηση ανθρωπίνων έργων!

Έρευνα και Θεοπνευστία Κ.Δ.

*Η θεοπνευστία των ιερών κειμένων καθώς και η περί αυτών εκκλησιαστική παράδοση δεν θίγονται καθόλου από την αντικειμενική φιλολογική και ιστορική κριτική [...] **Μόνον όταν αμφιβάλλει κανείς περί της αλήθειας της πίστεως αποφεύγει την έρευνα. Η ελεύθερη και απροκατάληπτη έρευνα των ιερών κειμένων μόνον όφελος μπορεί να φέρει στην Εκκλησία, ποτέ ζημιά.***

Αγουρίδης

ΟΙ ΤΟΥΧΟΙ ΤΗΣ
ΟΥΔΕΝΑ Ι ΠΑΡΑ
ΠΕΝ ΕΠΛΑΧΝΟ
ΕΛΙΚΕΚΙΝΟ
ΡΙΟΝΟΤ
ΚΑ' ΕΙΠΕ
Α

ΕΤΟΙΜΟΝ ΤΟΝ
ΕΛΟΝ ΤΟΝ ΔΙΑΓΡΑ
ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ
Α ΕΤΙ ΔΥΤΩ
ΕΤΟΥΤ
ΤΟΥΧΟΙ
Ε

Ιστορική επισκόπηση της Εισαγωγής Κ.Δ.

Α. Πατερική περίοδος

- «υποθέσεις» -(Παπίας)
- Κανόνας του Μουρατόρι (2^{ος} αι. μ.Χ.)
- Αντιμαρκιωνιτικοί πρόλογοι (2^{ος} αι. μ.Χ.)
- Αδριανός ο Αντιοχέας (450 μ.Χ.) *Εισαγωγή εις τας Αγίας Γραφάς*

Εισαγωγές στην Κ.Δ.

Λεξικά της Κ.Δ.

Ταμεία και Συνόψεις

Σειρές Υπομνημάτων Κ.Δ.

Λοιπά επιστημονικά βοηθήματα

Βιβλιογραφία

α1. Ορθόδοξες Εισαγωγές στην Κ.Δ.

- Ιλαρίων Τυρνόβου (1826-28)-Οικονόμος (1844εξ).
- +Β. Ιωαννίδη (1960).
- + Σ. Αγουρίδη (1971).
- Ι. Καραβιδόπουλου (1983, 32007).
- +Ι. Παναγόπουλου (1993).
- Χρ. Βούλγαρη (2 τόμοι, 2003).

α2. Ξενόγλωσσες Εισαγωγές

- Stylianopoulos Th., *The New Testament. An Orthodox Perspective, Vol. 1: Scripture, Tradition, Hermeneutics*, 1997.
- R. Brown, *An Introduction to the New Testament*, 1997.
- W.G. Kummel, *Einleitung in das Neue Testament*, 1965.
- H. Koester, *Introduction to the N. T., 1: History, Culture and Religion of the Hellenistic Age. 2: History and Literature of Early Christianity*, 1982.
- Ph. Vielhauer, *Geschichte der urchristlichen Literatur*, 1975.

β. Λεξικά

- Κωνσταντίνου Γ., *Λεξικόν των Αγίων Γραφών*, 1888 (φωτ. ανατ. 1968).
- Ευστρατιάδη Σ., *Λεξικόν της Καινής Διαθήκης*, 1910.
- Κωνσταντινίδη Γ., *Νέον εγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν της Αγίας Γραφής*, 1976.
- Bauer-Arndt-Gingrich, *A Greek-English Lexicon of the N.T. and Other Christian Literature*, 1957.
- Leon-Dufour Χ., *Λεξικό Βιβλικής Θεολογίας* (1980 ελλ. μετ. του *Vocabulaire de Theologie Biblique*, 31974).

γ. Ταμεία και Συνόψεις

- Moulton-Geden, *A Concordance of the N.T.*, 41963
Ταμείον της Αγίας Γραφής.
- K.Aland, *Synopsis Quattuor Evangeliorum*, 1966εξ.

δ. Σειρές Υπομνημάτων

Ελληνικές

- *Ερμηνεία Καινής Διαθήκης, (=ΕΚΔ επιμ Π. Βασιλειάδης, Ί. Γαλάνης και Ί. Καραβιδόπουλος).*
- *Ν.Δαμαλά, Ερμηνεία εις την Καινήν Διαθήκην, 2-4, 1892εξ.*
- *Α.Μακράκη, Ερμηνεία όλης της Καινής Διαθήκης, 1-3, 21958-60.*
- *Π.Τρεμπέλα, Υπομνήματα στα βιβλία της Καινής Διαθήκης (εκτός Αποκάλυψης), Αθήνα 1951εξ.*

ε. Λοιπά επιστημονικά βοηθήματα-βιβλιογραφίες

1. *Δελτίο Βιβλικών Μελετών*, Ειδικό επιστημονικό βιβλικό περιοδικό, Άρχισε να εκδίδεται το 1971.
2. *Βιβλική Βιβλιοθήκη* (= ΒΒ επιμ. Π. Βασιλειάδης, Ί. Γαλάνης και Ί. Καραβιδόπουλος).
3. *Εισηγήσεις Συνάξεων Όρθόδοξων Βιβλικών Θεολόγων*.
4. *Ελληνική Βιβλική Βιβλιογραφία του 20ου αιώνα (1900-1995)*, ΒΒ 10, Θεσσαλονίκη 1997.
5. *Σχολιασμένη Όρθόδοξη Βιβλική Βιβλιογραφία (υπό έκδοση)*.

Τέλος

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Έχουν προηγηθεί οι κάτωθι εκδόσεις:

- Έκδοση διαθέσιμη [εδώ](#).

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Σωτήριος Σ. Δεσπότης 2014. Σωτήριος Σ. Δεσπότης. «Εισαγωγή στην Κ.Δ. & Ιστορία Εποχής της Καινής Διαθήκης. Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL1>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

"Η δομή και οργάνωση της παρουσίασης, καθώς και το υπόλοιπο περιεχόμενο, αποτελούν πνευματική ιδιοκτησία του συγγραφέα και του Πανεπιστημίου Αθηνών και διατίθενται με άδεια Creative Commons Αναφορά Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή Έκδοση 4.0 ή μεταγενέστερη.

Οι φωτογραφίες που περιέχονται στην παρουσίαση αποτελούν πνευματική ιδιοκτησία τρίτων. Απαγορεύεται η αναπαραγωγή, αναδημοσίευση και διάθεσή τους στο κοινό με οποιονδήποτε τρόπο χωρίς τη λήψη άδειας από τους δικαιούχους. "

